

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม*

FACTORS AFFECTING ADMINISTRATION OF PRIVATE KINDERGARTENS SCHOOL IN BANGKOK BECOME SCHOOL OF INNOVATION

ปรีชาภัทร์ รัตน์ศิริจันทร์*

Preechaphat Ratsirijan

นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ

Nitwadee Jirarotephinyo

สถาพร พฤตพิกุล

Sataporn Pruettikul

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร

Faculty of Education, BangkokThonburi University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: preecha221007@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม การบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน 3) ยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน และ 4) วิเคราะห์สมการโครงสร้างโมเดลจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร รวมจำนวน 616 คน สุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ปัจจัย และจัดทำโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สูงสุด ได้แก่ ด้านการร่วมมือร่วมใจทำงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรต่อเนื่อง ด้านการสนับสนุนทรัพยากร ด้านการกำหนดเป้าหมายชัดเจน และด้านผู้บริหารให้การสนับสนุน 2) ปัจจัยที่

* Received 24 March 2023; Revised 20 April 2023; Accepted 23 April 2023

ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน ได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านโครงสร้างสถานศึกษา ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสนับสนุนเครือข่ายภายในและภายนอก ด้านเทคโนโลยี และปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และ 3) การยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลทุกตัวแปรมีปัจจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 4) ผลวิเคราะห์สมการโครงสร้างโมเดลจำลองปัจจัย มีความสอดคล้องของโมเดลจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นไปตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัย, การบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน, กรุงเทพมหานคร, สถานศึกษา, นวัตกรรม

Abstract

This research objectives were: 1) to study the current state of being an innovation of private kindergarten schools, 2) to study factors affecting administration of private kindergarten schools, 3) to confirm a causal relationship model of factors affecting administration of private kindergarten schools, and 4) to analyze the structural equations affecting administration of private kindergarten model. This research is a quantitative. The samples were personnel involved in the administration of private kindergarten schools in Bangkok. The totally 616 people were selected by multi-stage random sampling. The research tool was a five-level rating scale questionnaire. Data were analyzed in terms of frequency, percentage, means, standard deviation, Confirmatory Factor Analysis and Structural Equation Modeling, and constructing a causal relationship model on factors affecting the administration of private kindergarten schools in Bangkok become innovation school. The results of the research that: 1) current state of beings school of innovation of private kindergarten schools in Bangkok was the highest as: working co-operation, continuous personal development, resource support, clear goal setting, and executive support; 2) the factors affecting to administration of private kindergarten schools as: educational institution culture factor, strategic management factor, school structure factor, human resource development factor, internal and external network support factor, technology factor, and factor in innovative leadership; and 3) confirmation of a causal

relationship model on factors affecting private kindergarten schools in Bangkok become to innovation school, Confirmatory components of the model, all variables were consistent with the empirical data. And 4) the analysis of Structural Equation Model, factor models were consistent of the model and the data the empirical criteria with statistical significance at .05 level.

Keywords: Factors, Administration of Private Kindergarten Schools, Bangkok, School, Innovation

บทนำ

ในยุคปัจจุบันศตวรรษที่ 21 การบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเป็นยุคแห่งการพัฒนาฐานความรู้ตามกระแสโลกาภิวัตน์ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ต้องอาศัยความรู้เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งในการผลิตและการแข่งขันระหว่างโรงเรียน รัฐบาลไทยได้กำหนดวิสัยทัศน์เชิงนโยบายในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยหรือโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจคือประเทศไทย 4.0 หมายถึงการพัฒนาประเทศโดยนโยบายเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพจึงจะทำให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ, 2553) สิ่งหนึ่งที่ภาคธุรกิจทั้งภายในประเทศหรือต่างประเทศนิยมใช้เพื่อสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันก็คือการสร้างนวัตกรรมให้แก่องค์กรและให้ความสำคัญต่อการนำนวัตกรรมล่าสุดเข้าสู่ตลาดก่อนคู่แข่ง (David, R. P. et al., 2007)

ด้วยเหตุนี้การพัฒนาด้านนวัตกรรมจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะสามารถช่วยให้ทุกองค์กรสามารถสร้างจุดยืนที่เข้มแข็งและเพื่อยกระดับศักยภาพรวมทั้งสร้างความได้เปรียบทางด้านธุรกิจ ส่งผลให้แนวคิดการบริหารธุรกิจในยุคปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ จะมุ่งเน้นในการพัฒนาและมุ่งเน้นกับการสร้างความได้เปรียบในด้านการแข่งขันโดยการทำให้เกิดการจัดการนวัตกรรมในองค์กร การที่โรงเรียนอนุบาลเอกชนจะสามารถประสบความสำเร็จและสามารถอยู่รอดท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีของโลกอย่างรวดเร็ว นั้น โรงเรียนควรทราบสภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนเป็นอย่างไรและปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีอะไรบ้าง รวมทั้งโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมเป็นอย่างไร เพื่อวางแผนการบริหารโรงเรียนในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโรงเรียนอย่างไร สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมหรือสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ พยัต วุฒิรงค์ ได้กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จขององค์กรธุรกิจนับตั้งแต่ SME ไปจนถึงองค์กรระดับโลก ล้วนต้องผ่านประสบการณ์การแข่งขันเพื่อให้สามารถยืนอยู่เหนือคู่แข่ง ท่ามกลางภาวะการแข่งขันที่รุนแรงและเข้มข้นขึ้นใน

โลกไร้พรมแดนได้กระตุ้นให้ทุกรายต่างคิดค้นวิธีการที่จะเพิ่มขีดความสามารถแข่งขัน ซึ่งความสามารถที่ว่านี้ก็คือ การสรรหานวัตกรรมใหม่ ๆ (พยัต วุฒิรงค์, 2562)

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร และโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ใช้เป็นแนวทางในการบริหารเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา แซ่ม้อย ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาหลักการและแนวคิดการบริหารสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม รูปแบบของการจัดการศึกษา องค์ประกอบสำคัญของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้เรียนและครูมีการเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยอาศัยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีและภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2562) และแนวคิดของ รัตน์ บัสนธ์ ที่ได้กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมการศึกษา มีกระบวนการดำเนินงานเป็นไปตามลักษณะการวิจัยและพัฒนา โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การได้นวัตกรรมการศึกษา อาจเป็นได้ทั้งสิ่งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม ขึ้นอยู่กับผู้พัฒนาเป็นใครและกระทำการพัฒนานวัตกรรมเพื่อวัตถุประสงค์ใด (รัตน์ บัสนธ์, 2562)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม และยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนสู่สถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ปัจจัยที่มีบทบาท มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการคิดค้น เพื่อพัฒนาขีดความสามารถหรือเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม สร้างความได้เปรียบในด้านการแข่งขันและนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม
3. เพื่อยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร

4. วิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) แบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. **รูปแบบการวิจัย** เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ในด้านเนื้อหาโดยการศึกษาและการค้นคว้าข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยเอกสาร ตำรา รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและงานวิจัยที่ต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง หลักแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมขององค์กรหรือองค์กรแห่งนวัตกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน, รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูฝ่ายเทคนิคของโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนรวม 2,106 คน จากโรงเรียน 702 โรงเรียนตามรายชื่อที่อยู่ในฐานข้อมูลของ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2564) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเทคนิคการใช้สถิติวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation model: SEM) โดยใช้โปรแกรม G*Power มีขนาดตัวอย่างเท่ากับ 616 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) แล้ว จึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากจาก 50 เขตของกรุงเทพมหานคร

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิ การศึกษาและประสบการณ์การทำงาน 2) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) 3) แบบสอบถามความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) และมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาทฤษฎีแนวคิดจากเอกสาร งานวิจัย ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรแห่งนวัตกรรม เพื่อใช้ในการกำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม เพื่อใช้ในการกำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร แล้วทำการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ผ่านการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา 3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (The index of Item Objection Congruence: IOC) โดยเลือกคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ซึ่งเป็นค่ามาตรฐานมีความเหมาะสมใช้เป็นแบบสอบถามได้ 4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการและครูฝ่ายเทคนิค ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ปรากฏว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแบบสอบถามอีกครั้ง 6) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 616 ชุดและผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 540 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.66

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 616 ชุดและได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 540 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.66

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลการวิเคราะห์สรุปลำดับของปัจจัยสภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร 3) วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลการวิเคราะห์สรุปลำดับของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม 4) วิเคราะห์ยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56 โดยสูงสุด ด้านการร่วมมือร่วมใจทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการพัฒนาบุคลากรต่อเนื่อง ด้านการสนับสนุน

ทรัพยากร ด้านการกำหนดเป้าหมายชัดเจน ด้านผู้บริหารให้การสนับสนุน ตามลำดับ ซึ่งในด้านผู้บริหารให้การสนับสนุนค่าเฉลี่ย สูงสุดผู้บริหารให้การสนับสนุนในการสร้างนวัตกรรม รองลงมา ผู้บริหารปรับปรุงแก้ไขการบริหารให้เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม ด้านการกำหนดเป้าหมายชัดเจน สูงสุดมีการมอบอำนาจผู้ติดตามความก้าวหน้าของงานตามเป้าหมาย รองลงมา มีการคัดเลือกและสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถสอดคล้องกับเป้าหมาย ด้านการสนับสนุนทรัพยากร สูงสุดมีงบประมาณรางวัลความสำเร็จในการทำงาน รองลงมา มีการปรับเปลี่ยนงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานพัฒนานวัตกรรมโดยเฉพาะ ด้านการร่วมมือร่วมใจทำงาน สูงสุดบุคลากรมีค่านิยมในการทำงานสอดคล้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย รองลงมา บุคลากรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการทำงานร่วมกัน และด้านการพัฒนาบุคลากรต่อเนื่อง สูงสุดมีการพัฒนาและส่งเสริมความรู้ ประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รองลงมา จัดให้มีการฝึกอบรมนอกสถานที่เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะใหม่ ๆ

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยโครงสร้างสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ปัจจัยด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ปัจจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยด้านการสนับสนุนเครือข่ายภายในและภายนอก ปัจจัยด้านเทคโนโลยี สภาพปัจจุบันความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม สรุปผลเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านโครงสร้างสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.49 โดยสูงสุด ด้านการกระจายอำนาจ รองลงมา ด้านความยืดหยุ่นสูง ด้านบรรยากาศเอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม ตามลำดับ ซึ่งในด้านบรรยากาศเอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม สูงสุดโรงเรียนมีการอนุญาตใช้อาคารและอุปกรณ์นอกเวลาทำงานได้ รองลงมา โรงเรียนจัดอุปกรณ์ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ด้านการกระจายอำนาจ สูงสุด โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์ในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รองลงมา ทีมงานสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านความยืดหยุ่นสูงสูงสุด มีการอำนวยความสะดวกเครื่องมืออุปกรณ์ในการค้นคว้าอย่างพอเพียง รองลงมา มีการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขให้บุคลากรได้ศึกษาค้นคว้า 2) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.61 โดยสูงสุด ด้านแนวทางปฏิบัติของบุคลากร รองลงมา ด้านค่านิยม ด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ ซึ่งในด้านแนวทางปฏิบัติของบุคลากร สูงสุด มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับภารกิจในการบริหาร รองลงมา มีจัดโครงสร้างการบริหารให้ทุกฝ่ายมีความเสมอภาคกันในการตัดสินใจ ด้านค่านิยม สูงสุดจัดบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการ รองลงมา มีการแบ่งงานตามความสามารถ ความสนใจและความชำนาญของบุคลากรและด้านการทำงานเป็นทีมสูงสุดจัดการทำงานเน้นการทำงานร่วมกันเป็นโครงการเป้าหมายเดียวกัน รองลงมา ส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้และเพิ่มทักษะสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ 3) ปัจจัยด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.60 โดยสูงสุด

ด้านการกำหนดแนวทางบรรลุเป้าหมาย รองลงมา ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ตามลำดับ ซึ่งในด้านการกำหนดแนวทางบรรลุเป้าหมาย โดยสูงสุดวัฒนธรรมการทำงานร่วมมือร่วมใจอย่างฉันท์มิตร รองลงมา วัฒนธรรมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ และด้านแรงจูงใจในการทำงาน โดยสูงสุดส่งเสริมให้บุคลากรมีค่านิยมในการคิดค้นให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ รองลงมา ค่านิยมสร้างความภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกของกระบวนการ 4) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.26 โดยสูงสุดด้านกล้าคิดกล้าทำและกล้าเปลี่ยนแปลงรองลงมา ด้านทักษะผู้นำเชิงนวัตกรรม ตามลำดับ ซึ่งในด้านกล้าคิดกล้าทำและกล้าเปลี่ยนแปลง สูงสุดสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดเป้าหมายด้านนวัตกรรมเป็นเป้าหมายเดียวกัน รองลงมาบุคลากรในทีมสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านทักษะผู้นำเชิงนวัตกรรม สูงสุดให้อำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรตามความรับผิดชอบของแต่ละคน รองลงมา โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายชัดเจน 5) ปัจจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.37 โดยสูงสุด ด้านการฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ รองลงมา ด้านการเรียนรู้ข้ามสายงาน ตามลำดับ ซึ่งในรายด้านการฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ สูงสุดมีการให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน ค่าเฉลี่ย 4.61 รองลงมา รูปแบบของรางวัลเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระตุ้นและความมุ่งมั่นแก่บุคลากร และด้านการเรียนรู้ข้ามสายงาน สูงสุด ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการสร้างนวัตกรรม ค่าเฉลี่ย 4.51 รองลงมา ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ 6) ปัจจัยด้านการสนับสนุนเครือข่ายภายในและภายนอก อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.30 โดยสูงสุด ด้านการสนับสนุนทรัพยากร รองลงมา ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ตามลำดับ ซึ่งในด้านการสนับสนุนทรัพยากร สูงสุดผู้บริหารมีความสามารถในการกระตุ้นในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ รองลงมา ผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถสร้างบรรยากาศในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ สูงสุดสมาชิกในกระบวนการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รองลงมา บุคลากรกล้าคิดกล้าทำสิ่งที่แปลกใหม่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม 7) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.27 โดยสูงสุดปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมา ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ซึ่งในด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยสูงสุดจัดการสัมมนาอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงสุดสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ๆ กับบุคคลภายนอกได้อย่างอิสระ รองลงมา มีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) แบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมโดยรวม

ประกอบด้วย ปัจจัยปัจจัยด้านโครงสร้างสถานศึกษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ปัจจัยด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ปัจจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยด้านการสนับสนุนเครือข่ายภายในและภายนอก ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และสภาพปัจจุบันสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในดี มีค่า Chi-Square เท่ากับ 72.752 Sig. เท่ากับ 0.165 > 0.05 และ CMIN/df. เท่ากับ 1.173 < 2.0 และค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.984 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.941 > 0.80, ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.020 < 0.05, ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อนหรือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.011 < 0.05, ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) เท่ากับ 0.993 > 0.90 และดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90 น้ำหนักค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.48- 0.97 ค่าความคลาดเคลื่อนระหว่าง 0.04 - 0.10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุยกกำลังสองรายข้อ (R^2) ระหว่างตัวแปร 23.0% - 94.0% ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนถูกสกัดได้ (AVE) ระหว่าง 0.504 - 0.869 ค่าความเที่ยงรวม (CR) ระหว่าง 0.806 - 0.930 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.255 - 0.793 ค่าความเบ้ (Skewness) ระหว่าง (-1.97) ถึง (-0.97) มีค่าความโด่ง (Kurtosis) มีค่าระหว่าง 0.01 ถึง 6.92 และมีค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน (CV) ระหว่าง 10.31% - 23.02% ซึ่งทุกตัวแปรที่ตัวเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์โมเดลแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมได้

4. ผลวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) แบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ มีค่า Chi-Square เท่ากับ 53.987 Sig. เท่ากับ 0.144 > 0.05 และ CMIN/df. เท่ากับ 1.227 < 2.0 ตามเกณฑ์ ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.999 > 0.90 ตามเกณฑ์ ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.988 > 0.90 ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.939 > 0.90 ตามเกณฑ์ ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) ค่าเท่ากับ 0.023 < 0.08 ตามเกณฑ์ ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) ค่าเท่ากับ 0.995 > 0.90 ดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) ค่าเท่ากับ 0.999 > 0.90 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) ค่าเท่ากับ 0.010 < 0.05 ตามเกณฑ์ สรุปได้ว่าแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานครสู่

ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมมีความสอดคล้องเชิงประจักษ์เป็นไปตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จากผลวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อปัจจัยพบว่า ด้านการร่วมมือร่วมใจทำงาน อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการพัฒนาศักยภาพต่อเนื่อง ด้านการสนับสนุนทรัพยากร ด้านการกำหนดเป้าหมายชัดเจน ด้านผู้บริหารให้การสนับสนุน ตามลำดับ ซึ่งด้านการร่วมมือร่วมใจทำงาน สอดคล้องกับแนวคิด Parker, G.M. ที่กล่าวว่า กลุ่มคนทำงานที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทักษะและประสบการณ์ร่วมกันอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งยังมีการประสานงานกันอย่างดี เพื่อพบหนทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และสามารถพัฒนาองค์การให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ซึ่งคนในกลุ่มนี้จะมีเป้าหมายร่วมกันและยอมรับว่า วิธีเดียวที่จะสามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จคือ การทำงานร่วมมือกัน ซึ่งการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ (Parker, G. M., 1990) และสอดคล้องกับ Woolner, P. ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง คือ การพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นการบูรณาการระหว่างการเรียนรู้ของคนในองค์กรและการทำงานเข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถนำมาใช้ร่วมกันได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเดียวกัน รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนทรัพยากรและกำหนดเป้าหมายชัดเจนก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างนวัตกรรม (Woolner, P., 1992) สอดคล้องกับ Hay Insight Selections ที่กล่าวว่า ทีมงานที่มีประสิทธิภาพด้านการสื่อสาร มีความสำคัญมากที่สุด องค์กรนวัตกรรมจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการบริหารจัดการขององค์กรนั้นได้รับการสนับสนุนให้เป็นปัจเจกและทีมงานมีความต้องการสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (Hay Insight selections, 2005) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิประภา ชัยประสิทธิ์ ที่กล่าวถึง คุณลักษณะสำคัญขององค์กรนวัตกรรมต้องมีการกำหนดทิศทางและแนวทางบรรลุสู่เป้าหมายไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งวัตถุประสงค์เป้าหมายและกลยุทธ์ที่ชัดเจนที่สามารถพัฒนาองค์การให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม และยักรวมถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทของผู้บริหารด้วย (ศศิประภา ชัยประสิทธิ์, 2553) ซึ่ง สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ ได้กล่าวถึง ระบบบริหารจัดการขององค์กรว่าต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรู้หลัก ที่มีความสำคัญตรงตามความต้องการและมีความจำเป็นต่อองค์การ เพื่อการพัฒนาและกำหนดแนวทางทิศทาง และกลยุทธ์ขององค์การและยังได้กล่าวถึง กลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่ง

นวัตกรรมคือ ความสามารถในการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพขององค์กร หากองค์กรทางการศึกษาหรือสถานศึกษานำมาประยุกต์ใช้และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็จะทำให้เป็นสถานศึกษานั้นเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมได้และด้านการพัฒนาบุคลากรต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องผสมผสานให้เหมาะสมระหว่างการฝึกอบรมความรู้ในด้านสายงานปกติ และการเรียนรู้แบบข้ามสายงานให้กับทีมงานบุคลากรพัฒนาด้านนวัตกรรม ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีความผสมผสานที่เหมาะสม ซึ่งจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ที่เน้นการเป็นองค์กรที่สามารถผลิตผลงานที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการผลิตนวัตกรรมออกมาได้ โดยมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพในด้านของการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีรูปแบบของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดความรู้ ความสามารถ และทักษะ ประสบการณ์ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2553) สอดคล้องกับ Nadler, L. & Nadler, Z. ได้กล่าวไว้ 3 ส่วนงานหลัก ๆ ประกอบด้วย 1) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการเพิ่มพูนสมรรถนะการทำงานของพนักงาน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการทำงานที่มีความจำเป็นต่อการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 2) การสนับสนุน หมายถึงกระบวนการให้คำปรึกษา ระเบียบที่เอื้อ และ การหมุนเวียนงาน และ 3) การพัฒนาองค์กร หมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กรให้เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ (Nadler, L. & Nadler, Z., 1990) และยังสอดคล้องกับ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ได้รับถึงการถ่ายทอดความรู้ว่า เป็นส่วนประกอบของการจัดการองค์ความรู้ ถูกประเพณีปฏิบัติกันมานานแล้ว ตัวอย่างรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ เช่น การอภิปรายของเพื่อนร่วมงานในระหว่าง การปฏิบัติงาน เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดเทคโนโลยีฐานความรู้, ระบบผู้เชี่ยวชาญและคลังความรู้ ซึ่งทำให้กระบวนการถ่ายทอดความรู้ง่ายและสะดวกมากขึ้นด้วย (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2561) และสอดคล้องกับ Quinn J. B. ที่กล่าวว่า นวัตกรรมในองค์กรจะเกิดขึ้นได้โดยการเรียนรู้โดยถ่ายทอดข้อมูลระหว่างกัน พนักงานต้องมีการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยอาจเป็นการเรียนรู้และการสำรวจแนวคิดในลักษณะข้ามสายงานภายในองค์กรหรือการแลกเปลี่ยนความรู้จากภายนอกองค์กรที่หลากหลาย ซึ่งความรู้ที่ได้มาจะเป็นวัตถุดิบหรือเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรม (Quinn, J. B., 1991) และยังสอดคล้องกับ Wang, Z. & Zang, Z. ได้ทำการศึกษาเพื่อหามิติในตัวแบบโมเดลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานขององค์กรทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงหน้าที่ และการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ โดยที่การบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์นั้นมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กร โดยเฉพาะการปฏิบัติงานด้านนวัตกรรม โดยผลการศึกษาสามารถหาตัวชี้วัดของการทำงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งเสริมนวัตกรรมทั้งสองมิติได้อย่างสมบูรณ์ (Wang, Z. & Zang, Z., 2005)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร สู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมสูงสุด ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม รองลงมา ปัจจัยด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อปัจจัยด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการผลักดันขับเคลื่อนทีมบุคลากรให้เกิดการสร้างสรรค์ในเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลงในด้านที่มีปัญหาหรือต้องการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม ผู้นำควรมีความรู้และความเข้าใจการบริหารกระบวนการนวัตกรรมและมีความสามารถในการจัดการบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีบทบาทเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์และมีภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนรูป (Transformational leadership) มีทักษะและความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม เพื่อที่จะใช้ความสามารถในสร้างแรงจูงใจ สอนงาน (Coaching) และให้คำปรึกษาด้านนวัตกรรม สอดคล้องกับ Damanpour, F. & Schneider, M. ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำนั้นมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมการศึกษา (Damanpour, F. & Schneider, M., 2008) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ องค์กร ประจันเขตต์ ที่ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาให้องค์กรเป็นองค์กรนวัตกรรมการศึกษา จากการวิเคราะห์เส้นอิทธิพลยังพบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนเครือข่ายภายในและภายนอกส่งผลต่อปัจจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (องค์กร ประจันเขตต์, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สุกัญญา แซ่มซ้อย ที่กล่าวว่าเครือข่ายความร่วมมือที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาสู่สถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ปัจจัยด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อปัจจัยด้านการสนับสนุนเครือข่ายภายในและภายนอก (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัย สิริภักตร์ ศิริโท ศึกษาพบปัจจัยด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีสนับสนุนความเป็นองค์กรนวัตกรรมการศึกษาและปัจจัยด้านวัฒนธรรมสถานศึกษาส่งผลต่อปัจจัยปัจจัยด้านโครงสร้างสถานศึกษา (สิริภักตร์ ศิริโท, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สุกัญญา แซ่มซ้อย ที่กล่าวถึงหลักการบริหารสถานศึกษาสู่สถานศึกษาแห่งนวัตกรรมแล้วพบว่าโครงสร้างที่ยืดหยุ่นของสถานศึกษาและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเกิดนวัตกรรม ปัจจัยที่มีอิทธิพลรองลงมาที่มีผลต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมคือ ปัจจัยด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารควรกำหนดกลยุทธ์ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ให้ชัดเจนในการพัฒนาสู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา ที่มีการต่อยอดเพื่อให้ความต่อเนื่องกันไปโดยไม่มีการติดขัดหรือขาดตอน และไม่จำเป็นต้องเริ่มต้นใหม่เสมอไป (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิประภา ชัยประสิทธิ์ ที่กล่าวถึง คุณลักษณะสำคัญขององค์กรนวัตกรรมการศึกษาต้องมีการกำหนดทิศทางและแนวทางบรรลุสู่เป้าหมายไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งวัตถุประสงค์เป้าหมาย และกลยุทธ์ที่ชัดเจนที่สามารถพัฒนาองค์กรให้มุ่งสู่การเป็นองค์กร

แห่งนวัตกรรม และยังรวมถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทของผู้บริหารด้วย (ศศิประภา ชัยประสิทธิ์, 2553) ซึ่ง สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ ได้กล่าวถึง ระบบบริหารจัดการขององค์กรว่าต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรู้หลัก ที่มีความสำคัญตรงตามความต้องการและมีความจำเป็นต่อองค์กร เพื่อการพัฒนาและกำหนดแนวทางทิศทาง และกลยุทธ์ขององค์กรและยังได้กล่าวถึง กลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมคือ ความสามารถในการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพขององค์กร หากองค์กรทางการศึกษาหรือสถานศึกษานำมาประยุกต์ใช้และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็จะทำให้เป็นสถานศึกษานั้นเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมได้ และอีกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ซึ่งวัฒนธรรมที่สนับสนุนให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือนวัตกรรม ไม่ว่าจะอยู่ในรูปกระบวนการหรือรูปแบบการดำเนินงานแบบใหม่ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสิ่งใหม่นี้อาจยังไม่มีมาก่อนหรือเป็นสิ่งที่มีการทำแล้ว แต่องค์กรยังไม่เคยทำการส่งเสริมวัฒนธรรมนวัตกรรมจึงเป็นการสร้างบรรยากาศให้กับบุคลากรภายในองค์กรทุกระดับ กล้าที่จะคิดนอกกรอบ กล้าทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ และมีความสนใจใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2553) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Denison, D. R. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรและประสิทธิภาพขององค์กรพบว่าวัฒนธรรมองค์กรจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ (Effectiveness) ขององค์กรเป็นอย่างมาก วัฒนธรรมนั้นก่อให้เกิด 1) การผูกพัน (Involvement) 2) การปรับตัว (Adaptability) และ 3) การประพฤติปฏิบัติที่สม่ำเสมอ (Consistency) ปัจจัยทั้ง 3 ส่วนนี้จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุสู่ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ตามที่ต้องการได้และความพร้อมในความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม (Denison, D. R., 1990)

3. การยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ มีค่า Chi - Square เท่ากับ 53.987 Sig. เท่ากับ 0.144 CMIN/df. เท่ากับ 1.227 ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.999 ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.988 ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.939 ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) ค่าเท่ากับ 0.023 ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) ค่าเท่ากับ 0.995 ดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) ค่าเท่ากับ 0.999 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) ค่าเท่ากับ 0.010 เป็นตามเกณฑ์ดัชนีชี้วัดโมเดลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการวิจัยของ พงษ์พิพัฒน์ นารินรักษ์ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล รูปแบบโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าสถิติวัดความ

กลมกลืนของรูปแบบ ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 62.99 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 47 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.05946 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.34 มีค่าน้อยกว่า 2.00 ค่า GFI เท่ากับ 0.99 ค่า AGFI เท่ากับ 0.97 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.016 และค่า RMR เท่ากับ 0.003 (พงษ์พิพัฒน์ นารินรักษ์, 2566)

4. ผลการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม พบว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรม สถานศึกษาและปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อปัจจัยด้านโครงสร้าง สถานศึกษาและสภาพปัจจุบันความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม แสดงให้เห็นว่าองค์กรมีการ สร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมและรวมถึงมีการบริหารจัดการด้านนวัตกรรมที่ดี สอดคล้องกับ งานวิจัย Adams, B. P. et al. พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลต่อสภาพ ปัจจุบันความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อปัจจัยด้านการ สนับสนุนเครือข่ายภายในและภายนอก (Adams, B. P. et al., 2006) สอดคล้องแนวคิด สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีและโครงสร้างเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อน ให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม นอกจากนี้ผลการทดสอบพบว่าปัจจัยด้านการ สนับสนุนเครือข่ายภายในและภายนอกมีอิทธิพลเชิงบวกต่อปัจจัยด้านการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2553) สอดคล้องงานวิจัย ชวน ภารังกุล ศึกษาพบการสื่อสาร เครือข่ายภายในองค์กรปัจจัยสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์มีอิทธิพลเชิงลบต่อสภาพปัจจุบันความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม (ชวน ภารังกุล, 2556)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมของ โรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สูงสุดได้แก่ ด้านการ ร่วมมือร่วมใจทำงาน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.58 ซึ่งแสดงว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีความสามัคคีของ บุคลากรและสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ถ้าได้รับการสนับสนุนปัจจัยด้านต่าง ๆ อย่าง เต็มที่ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ความเป็น สถานศึกษาแห่งนวัตกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สูงสุดได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม สถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 4.61 และผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองทุกตัวแปร ปัจจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และผลวิเคราะห์สมการโครงสร้างแบบจำลอง ปัจจัย มีความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นไปตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างนวัตกรรม โดยปัจจัยด้าน วัฒนธรรมสถานศึกษามีอิทธิพลต่อปัจจัยด้านโครงสร้างสถานศึกษาและสภาพปัจจุบันความ

เป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ดังนั้นควรให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมเพื่อพัฒนานวัตกรรมในองค์กร การส่งเสริมให้บุคลากรนำความรู้ความสามารถนวัตกรรมทางการศึกษาไปพัฒนาวิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น วัฒนธรรมที่สนับสนุนให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือนวัตกรรม ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของกระบวนการหรือรูปแบบธุรกิจใหม่ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสิ่งใหม่นี้อาจยังไม่มีมาก่อนหรือเป็นสิ่งที่มีการทำแล้ว แต่องค์กรยังไม่เคยทำการส่งเสริมวัฒนธรรมนวัตกรรมจึงเป็นการสร้างบรรยากาศให้บุคลากรภายในองค์กรทุกระดับ กล้าที่จะคิดนอกกรอบ กล้าทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ และมีความสนใจใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ได้

เอกสารอ้างอิง

- ชวน ภาวังกุล. (2556). การศึกษาความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดราชบุรี. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกรอบสาม. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- พงษ์พิพัฒน์ นารินรักษ์. (2566). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(2), 1-19.
- พยัต วุฒิมรงค์. (2562). การจัดการนวัตกรรมจากแนวคิดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตน์ บัวสนธ์. (2562). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิษณุโลก: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2561). การจัดการความรู้. เรียกใช้เมื่อ 4 มีนาคม 2566 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/การจัดการกรอบแนวคิดความรู้>.
- ศศิประภา ชัยประสิทธิ์. (2553). องค์กรแห่งนวัตกรรม ทางเลือกใหม่ของผู้ประกอบการยุคใหม่. วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 30(2), 60-63.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2553). การจัดการความรู้กับนวัตกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สามลดา.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2564). สถิติโรงเรียนเอกชนในระบบ. เรียกใช้เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565 จาก <https://opec.go.th>.

- สิริภักตร์ ศิริโท. (2560). ความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร, 14(1), 159-177.
- สุกัญญา แซ่มซ้าย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องค์อร ประจันต์เขตต์. (2557). องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาทางเลือกใหม่ของการบริหารการศึกษา. วารสารพยาบาลทหารบก วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก, 15(1), 45-51.
- Adams, B. P. et al. (2006). Innovation management measurement. A Review International Journal of Management Review, 8(1), 21-47.
- Damanpour, F. & Schneider, M. (2008). Characteristics of innovation and innovation adoption in public organizations: Assessing the role of managers. Journal of Public Administration Research, 19(3), 495-522.
- David, R. P. et al. (2007). Inter-relationships between innovation and market orientation in SMEs. Management Research News, 30(12), 878-891.
- Denison, D. R. (1990). Corporate Culture and Organization Effectiveness. New York: Wiley & Sone.
- Hay Insight selections. (2005). The innovative organization: Lessons learned from most admired companies. New York: McGraw Hill.
- Nadler, L. & Nadler, Z. (1990). The Handbook of Human Resources Development. (2nd ed). New York: John Wiley & Sons Inc.
- Parker, G. M. (1990). Team Players and Team Work: The New Competitive Business Strategy. San Francisco, Calif: Jossey - Bass.
- Quinn, J. B. (1991). Managing innovation: Controlled chaos. Harvard Business Review, 63(3), 17-28.
- Wang, Z. & Zang, Z. (2005). Strategic human resources, innovation and entrepreneurship fit a cross-regional comparative model. International Journal of Manpower, 26(6), 544-559.
- Woolner, P. (1992). The purposes and stages of the learning organization. Thresholds in education, 9(2), 4-12.